DISPUTATIO JURIDICA
DE
Concursu & Prælatione Creditorum,

Quam
Magnifici, Amplissimiq; JCtorum Ordinis
Consensu
PRÆSIDE
VIRO
Nobili, Amplissimo, Excellentissimo
Dn. GODOFREDO SUEVO, J. U. D. & Profess. Publ. Celeberrimo, Curiæ Electoralis, Scabinatus, & Inclutæ Facultatis Juridicæ Adsessore gravissimo,
Præceptore, Patrono, ac Promotore suo omni observantiæ cultu colendo.
defendet
HERMANNUS Helm/Holsatô-Dithmarsus.
A. & R.
Die Novembris,
horis pomeridianis,
In Auditorio JCtorum
Wittebergæ.

WITTEBERGÆ,
Ex Ergasteriô MICHAELIS Wendts/
ANNO 1652.

CUM DEO!

QVoniam multi hoc præsertim fallacissimo seculo, vel ingenii malignitate fidem fallunt deliberatò, vel fortunæ asperitate præter opinionem omnium bonis cogutur cedere, *quod de suo*, prout hoc sæpiùs contingit, *facultatibus*, *quam in iis erat, speraverint amplius* § *in fraud. 4. Inst quibus ex causis manum:non licet*, indeq; propter concurrentes undiquaq; Creditores, lites generētur sine numero, actionesqve multivariæ; adeò ut in foro hæ ipse tam familiares sint, quam obsonium in prandio: In præsentiarum constitutum est, propter summam & utilitatem ac necessitatem, quotidianam usuq; frequentissimam hanc de PRÆLATIONE CREDITORUM materiam discutere, placideq, ventilandam proponere, illius memores, *quod JC. Paulus in l.25 ff. de liberat. legat. & Ulp. l.1. de susp. Tut.* inculcant, quotidiana plenius atq; accuratius esse examinanda; ne autem intricatissima hæc materia obscuritati magis implicetur, distinctè eam & quidem quinq; classib. tractabimus, inter quas esto.

CLASSIS I.

In qua collocamus eos, qui ex Dominio præferuntnr omnibus aliis, vel alio quodam jure præ cæteris gaudent.

§.1. Reivindicationē omnibus aliis actionibus tam hypothecariis quā personalibus potiorē esse nemo negabit facilè *l.5.§.pen. ff. de trib. act. l.9.§2. ff. de priv. Cred.* Et in hac qvidem classe facē prælucet reliquis DEPOSITUM. Qvod, cū apertissima bon. fid. in sese contineat documenta, adeo ut etiam depositarii sint quasi templum fidei, cui sine periculo depositum concredatur, tantus ei debeatur honos, ut sine mora, omniq; prohibibitione *Novell. 88*

c.1 ac prætextu seu compensationis seu exceptionis restitui debeat *l.10.C.deposit*, ita ut si quis conventus propter hoc & damnatus in famis fiat; *d l.10 C depos. l.1 ff. de iis qui not. inf. ... t 1 ex constitut. Crim. Card. V artic 170.* ceu fur plectatur. *Tholosan. Syntag. Jur. Univ p.3 lib.23 c 4.* unde præfertur deponens cæteris creditoribus omnibus. *l. Si ventri § in bonis ff. de privil. creditorum. l. Si hominem § Si quotiens 2 ff depofit.* cui nec contrariatur Jus Saxonicum *vid. & ordin. Judic. d. Tit 42 post pr.* von den Gläubigern/welche die prærogation vers: Darumb wenn einer etwas: *Moller. ad constit. El. Aug. 28. n 74.* Nec opus est processu ordinario, ut quis experiatur contra depositarium, sed summarié & excecutivè hic agere potest, ut ita sine omni tergiversatione restituatur, *Bald. in lege acceptam C. de usur. & Bartol in l. Si quis C. deposit. Beuth de jure prælat. part 1 c 3. Keppen. decis. 28. n. 3. Berlich. Conclus. 64. n. 4 Dn. Carpz. Constit. 28. defin. 15.*

§. 2. Utrum autem & hoc privilegium locum habeat, si res consumta sit, quæstionis est. De jure Saxonico quidem jam diu decisum hoc, atque negatum est. *in Novell. El. El. August. 28. part. 1* § ferner sollen auch nach dem bezahlet werden *& ordin. Jud. El. Saxon. Tit 49. pr.* nach den Gläubigern die ein dingliches Recht haben. De jure civili autem controvertitur, quod nimirum ad perfidiam non debeant trahi, quæ bonæ fidei sunt *l 11. C. deposit.* adeoque nefas sit & naturæ contrarium fraudulentis artibus aliena acquirere, *l 1. §. ult. ff. de furt.* neque minus fur censeatur, ut ex præcedenti thesi constat, qui alienat, quam qui furatus fuerit *l. 3, ibid.* Negativa tamen verior videtur & freqentiori observantia stabilita; sibi namque imputare debet deponens, quod non fide digniorem elegerit, aut non maturè rebus debitoris vacillãtibo sua repetiverit. LL. in contrariũ opponi solitæ quid valeant in discursu forte videbimus. *vid. Moll. ad Const. El. 28. n. 74. Berlich. Concl. 64. n 20. Dn. Carpz. ibid defin. 15. & 150.*

§. 3. Cessat præterea privilegium hoc, quamprimum depositum terminos suos prætergreditur, ut si aliquid lucri capiat. *l. 24 ff. de reb. autor. jud poss.* exinde enim statim etiamsi adhuc

huc extet censetur renunciasse deposito. *l.7 § quoties 2.ff.depos.* in creditũ namq; abiit *l.5.§.28.ff. de tribu. ad. Berl.Conclus 46.n. 18 Moll.ad Const.Elect.part.1.Concl.28.n.74.* eademq; hic militat ratio, quæ in mutuo, in utroq; enim transfertur dominium *l.2.§ appellata ff si cert.pet.* res autem ex pecunia creditoris empta prorsus debitoris fit, nullamq; in ea mutuãs prærogativam habet, sed in concursu Creditorum communi jure utitur *per tex sing.in l quidam fundum ff.de in rem verso* ; nisi forte expresse ad hanc rem comparandam data sit, *vid.text.in authen. quo jure C.qui pot. in p.g.Geil.2.obs.12 n.1.& seqq.*

§. 4. Habent præterea & in hac classe privilegium mercenarii & famuli domestici de jure Saxon. *ex Novell.Const. Elect.28 p.2 pr & ordinat jud.tit 42 §* nechst diesem sol das Liedlohn vor alle folgende Gläubiger bezahlet werden : quoniam se sua diligentia & industria in rebus Domini Creditorum hypothecas tutiores faciant. *Moll. ad d Ctam Const.28. n.13. Hart. Pist part 1 q 8.n.1.Beuth d l.part.2.c 11.VVesenb.ff.de privil.cred.n. 5.Beust.ad l. admonendi 31.ff. de jurejurand n 968. Zobel. part.2. diff.49.n.19* à quo de jure communi recessum est ita ut nulla eis præferentia tribuatur, sed saltem tacita hypotheca in bonis defuncti juxta quam hypothecariis tantum posterioribus æquiparentur, prioribus autem nullo modo præferantur. *VVesenb. ibid.Pistor ibid n.2.Berl. Concl.64.n.66.& seqq. Dn. Carpz ad concl.78.defin.34.* illud ex utroq; jure tam civili quam Saxonico commune habent, ut merces sit promissa, & tempore mortis defuncti sint in ædibus, vel cum dominus ad paupertatem redactus est, & creditores de prioritate certant , in ædibus & servitio reperiantur. Daß sie noch an seinem Dienst und an seinem Brod unter dem Gesinde seyn. *Berl.d. Concl.64 n.67. Moll. ad Const.28.n.5.* unde patet ex horum numero plane excludi advocatos, procuratores, tabellarios, *ordin. judic. Elect. Saxon. tit.42 d.§ sub fin.* Darumb ist der Advocaten Besoldung oder dergleichen nicht her zu rechnen/ qvod ipsorum opera extra domum plerumq; reperiatur, neq; Brodling sive Brodgesinde

VVehner. observ. pract. verb. Bredling apellari queant.

§. 5. Porrò ad hanc classem referimus impensas funebres *l. 18. l. 19. l. 45. ff. de relig & Sumptib. funer.* de jure Saxon. minus dubium est. *per Const. Aug. p. 1. Const. postpr §.* nach den berechten Schulden/neq; rationibus caret prægnantissimis hæc assertio, & præter pietatis officium publica id exigit utilitas & veterum religiosa authoritas, ne insepulta jaceant cadavera *l. 43. ff de rel. & sumpt fun.*

§. 6. Veniunt autem impensarum nomine, qvæcunq; corporis causa ante & post animæ discessum sunt erogata, ut sunt pharmaca, sumptus Medicis præstandi & Chirurgis, precium loci ubi humatus est, vectigal qvod in itinere vor den Durchzug præstatur, & id genus alia, exclusis tamē de jure civili vestibus funebribus, fasciis, seriis, peplis, cum potius ad pomposam ostentationem, quā honori demortuo præstando faciāt *l. 14. § 3 & 6. l. 37. § 1. ibid. Beuth p. 1. c. 26 p. 2. c. 10.* contrarium tamen etiam in his impensis usus observat, inprimis Saxonicus vid. *Moll. ad d. Const. 28. n. 27. Berlich. Concl 64. p. 1. n. 88 & seq.*

§ 7. Excipit hosce creditores privilegio suo Fiscꝰ qvoad Collectas & onera publica Herrschafftgefälle / Erbzinse/ Schoß/Steuer und Schatzung/ *l. 1. C. in quib. caus. pig. tacit l. 1 C. si propter pensit publ. l 46 §. 3 de jure fisc.* pro hisce n. omnia Magistratui priori loco sūt obligata *Novell Aug Const. 28 p 1 vid. Ord Judic. Elect. tit. 42. & ad eam Berlich. d. loc. Dn. Carpz. d. Const, defin. 47.* quod & extendendum est ad ea, qvæ subditi pro more in executione Criminali solvere coguntur Hencker- oder Härde-Geld *vid. Berlich d. Concl 64. n 104.* nec non ad illud quod Magistratus pro debitore in tributis der Land- und Tranckstreur erogavit, qvod privilegium tamen saltem ad quadriennium durat. *Dn. Carpz d. Constit. defin 52* In contractibus verò & conventionibus reliquis quale privilegium habeat Fiscus sub classe secunda dicetur pluribus.

§ 8. Huc etiam pertinent decimæ, census, aliæqve pensiones Ecclesiis, Scholis, cæterisq; piis causis debitæ. *Vid. Ord. Jud. d. tit. 42. §.* ferner *Berlich. d. Concl. 64. n. 108.*

§. 9 A-

§ 9. Agmen claudunt in hac classe de jure Saxonico debita hæreditaria, quæ à cohærede ex materna sive paterna vel alia hæreditate hæredi sunt præstanda *Novell. El. Aug. p. 1. Const. 28. pr. Moll. ibid n. 29 & 1 Sem. str. c. 26 pr. Rauchb. p. 1. q. 6. n. 8 VVehner pract. obser. verb* Erbgeld *vide sis. & Ord. nat. Judic. tit. 42. §.* Es wird aber Erbgeld/ & limitationes plures apud *Berlicb. d. Conclus. 64 n. 114 & seq.*

CLASSIS II.

In hac classe reponimus eos qui præter jus reale personali quoque privilegio gaudent.

§. 1. Primum locum hic occupat mulier ratione dotis idque ex beneficio fautoris sui liberalissimi Justiniani *in l. 30 C. de jur. Dot. § fuerat 19 vers. sed & tacit. Instit. de actionibus l. un. C. de Rei ux. act. l. 12. C. qui pot. in pig. Novell. 97. c. 2. & 3. Novell. 109. c. 1.* Utrum autem ratione Dotis indistinctè omnibus etiam expressam anteriorem habentibus præferatur. quæstionis est. De jure Saxonico consentientibus omnibus mulier expressam hypothecam anteriorem habentibus non præfertur. *Beust. ad l. admonendi de jure jurando n. 968. Moll. p. 1. Constit. 28. §. 7. vers.* allen andern Gläubigern/ so nicht ausdrückliche Verpfändung haben *Coler. p. 2. decis. 270.* quam etiam sententiam secutus est *modernus Elect. Sax. in process. Judic. tit 43.* von den Gläubigern/ welche neben der dinglichen Gerechtigkeit *post pr. vers.* aber gleichwol nicht den jenigen. De jure Civili verò admodum controversum est. Nos contra *Geil. 2. obs. 25. n. 7. & seq. & alios* affirmativam tuebimur *per l. assiduis 12. C. qui pot. in pig. l. ubi adhuc 29. pr. l. satis notum est, 4. C. in quibus caus. pig vel hypothec.* ubi mulier omnibus creditoribus etiam anteriorem habentibus præfertur. Nullibi autem in toto jure reperitur, qvod creditores expressam anteriorem habentes præferantur, *l. in reb dot. 30. C. de Jur. Dot.* nam quod in iis, quæ in militiæ emptionem credita sunt, in causis nempe primipilaribus, si ex hæreditate mariti

riti satisfieri nequit, mulier in dote cedit, plane singularis casus est, nec ad reliquos hypothecarios extendendus, cum & expressè horum jura excuti jubentur, priusqum eò deveniatur, *l.3.C.de primip.* Deinde ubi eadem ratio, idem jus sequitur, *l.illud 23.ff.ad l.Aquil.l.5 si à Titio stipulatus 108. sub fin.ff.de V.O.* Ratio autem assignata *in l.rebus dotal.30.C.de Jur.Dot.* quod dos in patrimonium & potestatem mariti non transeat, propter privilegium mulieri ob partus periculum & liberorum pro creationem & educationem concessum æqvè locum habeat in expressa atqve in tacita hypotheca anteriori *Mynſ. Cent.4.obſ.13. Beuth p.1 c.35 Beust.ad l. admonend.de jurejur.n.968.* Unde etiam si extet Dos, illius vindicatio permittitur, quæ cæteris conditionibus præfertur omnibus. Adde quod in dubio pro dote semper præsumatur, neque hypothecarii sibi privilegium in præjudicium mulieris possint acqvirere. adeò ut non immeritò dicatur *in l.1 ff de solut.matr.* dotium causam semper & ubique esse potiorem, *vid per omnia Berlich Conclus 65.n.8.*

§.2. Qvod verò idem privilegium in additamento Dotis valeat vulgo die Verbesserung probatur *per Novell 97.c.2.& 3,* si quidem jus idem est in parte quoad partem quod in toto qvoad totum *l.1.C.de jur.dot.l.etiamsi non dotem.8.C eodem?* Ad dotem verò confessatam extendendum minime *l. assiduis C. qui pot.in pig.12.§.1. & l.1.C. de dot. Caut.* verè enim solutam esse constare debet, adeò ut nullam suspectissimæ confessioni mariti, ne juratæ quidem, *Dn. Carpzov.d.Constit.defin.73.* multò minus scriptura exhibitæ, *Schurf.Consil.18.n.1. & 2.Cent.2. Sneidevv.ad §fuerat 29.Instit.de action.n.65.* fidem adhiberi oporteat. *Geil.2.obſ.81.n.2.Moll d.Constit.28.n.35 Dn Carpz.ib defin. 62 Rauchb. q 3.n.73 Beust.ad l adm. de jurejur.fol.664.* Neqve ullo modo hoc casu Creditorib præjudicare potest, at bene tamen sibi ipsi suisq; hæredibus *Schneidevv.d l.* Si verò qvalificata testibus aut similibus fuerit confessio, tunc quasi publicè factam *l.scripturas 11.C.qui pot.* Creditoribus constante etiam matrimonio nocere docet *Geil.2.obſ 81.n.4.Dn. Carpz.d.l.defin.80.*

§.3.De

§. 3. De paraphernalibus anceps pariter est opinio, jur. civ. & Saxon. illo mulierem ad hoc privilegium non admittere, licet habeat in hisce tacitam hypothecam *Beutb.d.l.p.1.c.35. Schneidevv.d.l.n.74. Moll.d. Const n.37. Mynf.Cent.5. obs 4.* Hôc verò, licet quidam ipsi idem privilegium quod in prælatione Dotis competit, concedant, *per text. in Novell El August p.1. const 28. ob verba*, mit ihrem eingebrachten Gut/attamen verius est illa verba saltem intelligenda esse de bonis tantum dotalibus per *text expresf. in Novell Aug. p.2. Const. 16. & 24.* Mitgifft und Einbringen/ubi hæc pro eodem reputantur. Adeoqve pro paraphernalibus tantum tacitam habent hypothecam *per text. in ordin. Jud. tit. 43. §.* Was aber die Eheweiber. Aliud est si propria ipsarum paraphernalia adhuc extent: tunc n. creditoribus jure dominii utentibus accensentur. *Ordin. Jud. Elect. tit. 42 post pr. verf.* Desgleichen wenn etwa ein Weib *& tit. seq. verf 2.* Es were denn ihr zugebracht eigenthümlich Gut. *l.1. C. ad l. Jul de vi publ. l.1. C. de priv. fisc. l ob maritorum 2 C. ne uxor pro marito l. res uxoris 24. C. de donat. inter vir. & uxor. vid. Berlicb.d. Cõcl. 65. n. 63. & seqq.*

§. 4. Transit deinde illud privilegium ad liberos ejusdem *matrimonii l. assiduis 12. §. exceptis 2. C. qui pot. Autbent. si quid ex rebus C. eodem. Autbent. quod obtinet C de pig. Novell. 91. pr. § un. n.1, Schneidevv. ad § fuerat 29. Instit. de action n. 68.* Non ad extraneos *d.l. assiduis.* Cum propter liberos maximè eo matrimonio educandos indultum beneficium sit, ut eo felicius educari possint, propter qvod itaqve unum qvodqve tale est, id magis tale est. *Vid. d Novell. 91 pr. l. 29. C. de jur. dot. § .14.*

§. 5. Cessat vero hoc privilegium, si mulier communem negotiationem aut cauponariam exercuerit, wenn das Weib zum offnen Kramladen oder Marckt sitzet. tenetur enim ejusmodi fœmina tanquam correa debendi ex jure societatis *l.1. §. ult ff. de Exercit. act.* Et hanc communissimam Germaniæ cõsvetudinem esse testatur *Geil 2. observ. 90. Beutb. d l. p 1. c 15.* Cessat porrò si mulier sciens volensq; nubat viro egeno aut prodi-

ga-

galiter sumptuoso *Geil 2 obs 84.* aut si sua ipsius culpa maritũ ad inopiam adegerit, *Scheplitz ad consvetud. March. p 3 tit. 2. q 1 n. 6. Berlich. d. Concl. 65. n. 87. Dn. Carpz. d. Constit. 28 & 83. n. 2* Aut si se una cum marito obligarit, aut pro marito intercesserit, & beneficio SCti. Vellej. firmiter vel juratò renũciaverit *Novell. Elect. August. Constit. 16 p. 2 pr.* Wenn sich ein Weib für ihrem Ehemann mit Einsetzung dessen/so ihr zugehöret/vel sub promissione fidei, an Eydes statt: tum enim quin itidem privilegio suo cadat nullum est dubium.

§ 6. Referuntur porrò ad hanc classem illi, qui vel in domus vel navis refectionem credunt pecuniam. *l. 1. ff in quib. caus hyp. tacit. l. 5 ff. qui pot. in pig. l 25. de reb. cred Ord. Judic. tit. 43.* §. Wenn auch einer. quod reipubl. scilicet intersit, ne aspectus urbis deformetur, & navium usus ad asportandam annonam & negotiationem exercendam integer conservetur. Id verò ne elidatur privilegium, ut speciatim & expressè ad hanc rem reficiendam credita sit pecunia necesse est, *Myns. 1. Cent obs. 60. Geil. 2 obs 24.* pariter, ut actualiter etiam reficiatur, *l 5. ff qui pot, l. 7. ff. de exercit. act.* cessante enim causa propter quam erogata fuerat, & ipse effectus cessare dicitur, *Geil 2. obs. 25. n. 7.* Et non de novo ædificetur; nam quod nondùm fuit, id oppignorationi obnoxium esse non potuit, *Beuth. p. 1 c 20.* Qvamvis si pecunia ad navim ædificandam, sicut & prædium aut aliud quid comparandum data fuerit, cum speciali pacto & hypothecâ in illa re constitutâ: idem privilegium obtineat, *l. 7. C. qui pot. in pig Ord. jud. tit. 43* § also wenn einer. Non tamen in excurrente summa stabit privilegium, *d. l. Lucius Titius 7. in fin. pr ff de exercit. act.* neque enim ad pompam & superflue; sed quantum necesse, bona fide impendendum est, ne reliqvi graventur. *l in restituẽda. 4. in verb bona f. C. de petit. hæred. Beuth. d. l. c. 26. sub fin. vers.* Die übrige unnöthige.

§. 7. Venit & in hanc classem fiscus ratione eorum, quæ ipsi ex contractu debentur. In his namque omnibus omninò creditoribus Chirographariis, & personaliter privile-

giatis, anterioribus, imò etiam hypothecariis posterioribus præfertur: *per text expreſſ. in l. ſi pig. 8 ff qui pot. l. quod quis 34. ff. de reb. autor. jud. poſſ. l. quamvis. 2. C de priv. fiſc.* Non autem ſive tacitam ſive expreſſam anteriorem habentibus, *Geil. in l. aſſiduis 12. C. qui pot. verſ. licet anterior, Mænoch. lib. 2 de præſumpt. 72.* Idque *per text. l. un. verſ potuit ergo Curator. C. rem alien. gerent. non interdic.* Et per regulam univerſalem, qui tempore prior jure potior eſt. Nec non per ſententiam moderni *Electoris in proceſſ. Jud. tit. 43. verſ.* Desgleichen ob wol der fiſcus, idem confirmantem.

§. 8. Fallit tamen hæc regula. (1) Si debitor poſt hypothecam cum privatis debitoribus contractam alia bona acqviſiverit. Eo enim caſu fiſcus in bonis illis omnibus tam expreſſam quam tacitam tam generalem quam ſpecialem anteriorem habentibus præfertur *per text. expr. in l. Si is qui mihi 28. ff de jur. fiſc. Cujac. l. 10. obſ. 22. in med. Beuſt. d. l. admonendi, n. 968.* Qvam & ſententiam probavit *Johan Georg. Elect. Saxon. in proceſſ. jud. d. tit 43 §. 4. verſ.* Desgleichen ob wohl der fiſcus, in verb. ſondern auch in den Gütern. (2) in debitis ratione pœnarum; in iis enim fiſcus ſaltem tacitam hypothecam habere dicitur etiam in præjudicium ipſorum Creditorum, *per Ord Proceſſ. jud. tit. 43. §. 5 verſ.* ſo hat doch ſolch jus prælat. *Berlich. Concl. 65. n. 118. & ſeq. Dn. Carpz. ad d. Conſt. 28. def. 104,* quod jure civili non æquè obtinet, *l. un C. pœn. fiſcal. Credit. præf. l. 17 l. 37. ff. de fiſco,* niſi forte qvoad præjudicium ipſius delinqventis & debitoris tantum: *Vid. Negus p. 2. m. 4. n. 115. Berlich. d. loc. n 127.*

§. 9. Nec tacendus in hac claſſe pupillus erit, ſed prædictis accenſendus in re illa, quam alius pecunia ipſius comparaverat, *l. 7 ff. qui pot. in pig. l. 3 pr. ff. de reb. eor. qui ſub. tut. Dn. Carpz ad d. Conſt. 28. def. 109. Confer, Bachovius ad Treutl. vol. 2. diſp. 24. th. ult. lit. d.*

§. 10. Et tantum ad priores haſce duas claſſes, de quorum creditorum concurrentia geminam hanc ſubjungimus regulam, ratione ordinis inter concurrentes, obſervandi. In-

ter illos primæ classis creditores, qui potissimo ante omnes alios jure utuntur, qvales sunt, qui Dominium in re exstante habent, Mercenarii, Domestici, Creditores impensarum funebrium, fisc9 ratione tributorum, creditores pecuniæ hæreditariæ. Nec ratio temporis habetur nec singulis pro rata portione, sed secundum literam constitutionis, eo ordine quo quisq; prior nominatus est, ex bonis debitoris satisfiet, *Berlicb. Concl. 64. n.125.& seq.* Inter secuudæ clasfis creditores autem qvi hypothecam cum privilegio habent, quales mulier ratione dotis, creditor ad refectionem vel conservationem, Fiscus ex contractu, pupillus in re, ex pecunia sua comparata, Sola temporis ratio habetur, & potior est qui tempote prior. *Berlicb. concl. 65.n.153.& seqq.* Quod si de prioritate temporis non constet, placuit Electori Serenisfimo mulierem cæteris omnibus, pupillum autem Fisco præferri *d.Ord.Judic.tit.43.§ ult.*

CLASSIS III.

Ad hanc classem Tertiam referimus eos omnes, qvi hypothecam aliqvam vel expressam vel tacitam vel jus aliud his simile habent. Qvorum creditorum ea est natura perpetua, ut Chirographariis & personaliter privilegiatis in conflictu fine omni contradictione præferantur, *l.2 l.3.l.7 & 9.C. qui pot in pig.*

§.1. Venit hic notandum (1) pignus legale seu tacitum nihil differe â conventionali sive expresso, seu æquiparari illi per omnia, ob generalitat *text.in l.11.12.ff qui pot.in pig l.2.l.4.C. eodem contra Cöler p.1.decis 137.n.1.Sichard.in rubr.C.in quib. caus. pig. vel hypoth tacit.contrah.n. 2.* expressam posteriorem tacitæ anteriori præferentes (2) hic obtinere regulã, qui prior tempore, jure potior est. *l.2.& 8.10.& seq.ff.qui pot.l. 2.4.l. assiduis 12. C.eodem.* idq; de jure Saxonico confirmatum est *d. Constit.28.§.* nach itzt berührten Schülden unter welchen die Eltisten von Zeit der erlangten Verpfändung ibidemq; *Möll.n.64.Ordin.Jud. Tit.* 44.

44. §. alle dessen Gläubiger adde *Geil.2.obs.25. n. 2. Myns. Cent.1. obs.59.*

§.2. Casus in quibus jus tacitæ hypothecæ 'constituitur, sunt multivarii, *Negus. recenset 24. plures Sicbardus de quibus vid Speckhan. Class 1.q.46. Cent.3.* Nos brevitatis ergo, saltem aliquot eosqve præcipuos perlustrabimus, & qvidem loco primo ponimus Bona Patris, quæ tacite sunt obligata liberis pro alienatione, vel dolosa aut culpabili administratione Adventitiorum seu Castrensium l. *cum oportet § 1. C. de bonis quæ liber. id q; cumprimis ex Ordinat. Judic. El. Sax. tit. 45. pr.* Qvod idem ad dona à susceptore oblata das Paten Geld extendit *Dn. Carpz. p.2 constit. 24. defin. ult.* & ad dona strenæ loco data Neu Jahrs-geschenck *Beutb. p.1. c.2. arg. l. pro offic. C. de adminis. tut.*

§.3. Tacita hyotheca competit porrò pupillis, in bonis tutoris pro gestis & non gestis *d. l. pro officio l. un. §.1. C. de rei uxor. act. Ord. Jud. El. Tit. 45 pr. vers.* desgleichen haben die Kinder *Berlicb. conclus. 67. n. 19. Beutb. p.1. c.1.* da den Pupillen und Minderjährigen & hoc obtinet in omnibus bonis non tantum allodialibus sed etiam feudalibus; Si scil. tutor à Domino feudi constitutus sit & ex allodialibus pupillo satisfieri non possit *d Ord. Iud. Tit 45.* § ferner vernehmen wir *Dn. Carpz. Resp. Iur. Elect. l. 4. Tit. 4. resp. 33. n. 2. & 3.* Non tamen obtinet hoc privilegium in bonis Curatoris ad litem dati, qui hic nullam bonorum administrationem habet. *Rauchb. p.1. q 8. n.7. Dn. Carpz. Constit 24. defin. 15.* Nec etiam procedit in bonis, quæ hæredi tutoris ex ejus facultatibus non obuenerunt. *Berlicb. Concl 16. n 34. Dn. Carpz d constit. def. 13. Beutb. p.1. c.4.* ubi plures circa hæc limitationes videre licet.

§.4. Competit idem Jus Civitatibus, communitatibus, Ecclesiis, Scholis atqve Xenodochiis in bonis prælatorum, atq; administratorum. Nam æquiparantur pupillis atqve tutoribus *l. orphanotrophos pr. C. de Episc. & Cler. Geil. 1. obs. 30. n. 16. & 2. obs. 62. n. 4. Berlicb. Conclus. 67. n. 41. Dn. Carpz. p. 2. Const. 28. def. 115.*

§. 5. Competit eodem modo locatori in bonis invectis & illatis in rem conductam & quidem in prædium urbanum *l.2.3.& 4ff in qvibus Causis pig. vel hypoth. tacit. l. certi juris C. de locat. Ordin. Iudic. Elect 45.§* Wann auch idq; pro pensione, itemq; deterioratione & damno *l. Pomponius ff. in quibus caus. pig. l. ult. C. eodem* si modo eo animo inducta sint, ut inibi perpetuo maneant usq; ad præstitutum tempus. Nec etiam aliena sint, hæc enim excipiantur, ut & illæ res quæ in expressa generali oppignoratione non comprehendũtur, ut sunt vestes qvotidianæ, aliaq; qvorum mentio fit *in l obligatione 6 & seq. ff. de pig.* unde colligunt libris studiosorum, si alia sufficiant, parcẽdum esse, quibus deficiẽtibus tum demum arrestari eos posse sine omni injuria tradit *Coler p.2.c.3. de process. execut.* quem sequitur *Dn. Carpz p.2 Const. Elect 25. defin. 20.n.8.*

§. 6. Aliud est in prædio rustico in qvod illata per colonum, non obligantur pignori, nisi expressa conventio accesserit, *per §. adipiscendæ 4 Inst. de interd. l.4. ff. in quib. caus. pign. tacit in verbo, in rusticis prædiis contra*: tum qvod dispar illorum prædiorum sit ratio, in rustico enim prædio de annuo canone locatori satis cautum est, per fructus tam naturales quam industriales qui ipsi tacitè obligantur, *l.7 ff. & ult. C. in quibus caus. l. 24.§.1. l. 53. ff.* locati, qvorum ratio in urbana prædia non incidit, adeò ut opus fuerit aliunde locatoribus succurri *VVes. ib. n. 16. Colleg. Argentorat h. tit.* Tum quod de illatis in prædia rustica semper expressi, nunqvam taciti pignoris fiat mentio *l. 22. ff. de pign. l. 11.§.2. ff qui pot. & l. 5. C. locat.* in urbana verò, taciti tantum pignoris, per textus superiùs allegatos.

Tacita qvoqve hypotheca gaudent legatarii in bonis testatoris pro legato conseqvendo *§.2. Inst. de leg. l. 1. C. comm. de Legat concordat. Ordin. Jud. d. tit. 45 §. item* Wenn einem *confer. de aliis tacitis hypothecis Treutl. vol. 2. disp 1. th. 4.*

§. 7. Ad hanc classẽ referimus qvoq; eos, qui præcedente processu ordinario, per sententiam qvæ jam in rem judicatam trãsiit in possessionem sunt missi, & pignus qvod vocant *judiciale*

con-

consecuti sunt; inter qvos ille potior, qvi immissus prior est *l. 10. ff. de iis qvi pot. l. 2. & 3. C. eod. l. non est mirum 26. pr. ff. de pign. act. Mynſ. cent. 3. obſ. 28 Beuth. p. 1 c. 7 & 24 & p. 2 c. 17 VVesenb. ff de jur. cred. n. 9. Rauchb. p. 2 qv. 9 n. 39 Berlich. p. 1. concl. 68 n. 2* Cui suffragatur, *d. constit. 28 p. 1 §* dergleichen *& Ord. Iud. Elect. Tit. 44. pr. & §.* zum dritten. Ad hoc autem, ut consequatur, non sufficit interlocutoria de mittendo, aut comminatio de imittendo nec literæ executoriales die Hülffzeddel, sed necesse est ut realiter sint immissi, tam de jure civili *l. non est mirum 26. § secundum est 1 ff. de pig. act. Mynſ. cent. 1. obſ 78. sub fin.* qvam Saxonico *per textum in Novell. Elect. August. d. part. 1. const. 28. med. verſ.* Die würckliche Einweisung und immission. Qvæ immissio solet plerumq; fieri solenniter, ut ignis in foco extingvatur, viciciſſimque incendatur, ut creditor janam apprehendat, wenn er einen Span aus der Thür geschnitten/pro quo etiam certa pecunia, qvæ dicitur Hülffgeld persolvenda *VVesenb. obſ. penult.* von Hülffgeld/*&c. Ord. Judic. Saxon. tit. 47. §* Es ist aber. Et ita realiter & ritè facta immissio, ingentem hunc effectum sortitur, ut vi ejus, creditor præferatur omnibus posterioribus etiam expressam hypothecam habentibus. *Cothman. conſil 21 n. 25. Koppen. decis. q. 28 n. 8.* Eundem effectum instrumentum Gvarentigiatum vel aliud documentum publicum, qvod paratam executionem habet; operatur. Si scilicet, eo solo ostenso extra processum ordinarium, qvis immissus fuerit, cum tale instrumentum vigore statuti paratam executionem habens, vim sententiæ obtineat, *vid. Berlich. concl. 68 n. 7 & seq. Rauchb. p. 1 q. 17 n. 28. Geil. 2 obſ. 40 Moll ad constit. 28 n. 68.* qvod & expresse confirmatur *in d. Ord. Iud. tit. 47 pr.* Wenn einer auff vorhergehenden ordentlichen process.

§. 8. Hisce *ex Novell. Elect. August. p. 1. const. 28 §* und denn nechst diesem accensentur illi, qui per arrestum in bonis debitoris jus reale consecuti sunt, quod tamen legitimè secundum formam debitam petitum sit necessum est, der Arrestiren Wilwuß drey Dingetage haben *Landr. l. 1 art. 70. Moll. ibid, n. 77. Col. de*

 proceſ.

,*cesexecut.p.1.Beust.ad leg.admonendi de jur jur. n.968 VVehn. in suis pract.observ.verb.Arrest* Kummer zuschlage.*VVes.de priv. cred. Zang de except.p 2 c.1 n.268.*idemque repetitum est atque confirmatum *in Ordin.Iud.Elect. Saxon.tit 48 pr.* Dieweil in unser Landes-Constitution der Arrest. Cedit autem hocjus reale arrestantibus ea ipsa hora, qua arrestum primum impetrarunt & legitimè illud prosecuti sunt *d.const.28.p.1.* § ferner sollen post.med. von der Stunde anzufangen/ *& Ordin. Iud. Elect.d.tit. pr.* von der Zeit an: per quod æquiparantur cæteris in hac classe recensitis, & posterioribus qvi vel privilegium personale vel hypothecam posteriorem sive tacitam sive expressam habent, præferuntur. *vid.Const.28.Ord.Iud.d.tit.44.* §. alle diese Gläubiger. eamqve consvetudinem ita notoriam esse inqvit *Colerus p.1 c.2 n.19 & p 3 c.1 n.24.* ut allegationibus non indigeat. De jure communi arrestum tale jus nô tribuit *vid.Iacob Schultes in addit.ad modest.Pistor p.4 q.162 n.25 & seq.*

§. 9. Hujus itaqve classis uti jam supra dictum inter concurrentes creditores hic ordo & hæc regula. Is jure potior, qui tempore est prior, eaque obtinet tam in sorte qvam usuris licitis, per expressum *text.in l.Lucius Titiu 18ff.qui pot in pig.l.si plures 9.§ summa ff. de pact.Mynf.cent.1.obf.59 pr.* De jur. Saxon. in concursu creditorum usuræ tum demum exsolvendæ sunt, cum reliqui sortem perceperint *Moll.ad Const Sax.28 p.1 n.64. Col. process.Exec.p.1 c.10 n.112. Zang de except.p.3 c.25 n.47* quod tamen de usuris lucratoriis saltem verû est, non itẽ de compensatoriis Torg ausschreiben de An. 1583. tit. von Wucher und wucherlichen Contracten. Cæterum qvo modò fiat, ut interdum prior tempore non sit potior jure, sed ex causa & qvalitate debiti posterior præferatur priori vide prolixè apud *Berlich. d.p.1 Concl.66 n.41. & seq.* Singulatim enim ea omnia hic perseqvi non patitur instituti nostri ratio, id saltẽ addimus ad qvæstionem illam pulchram atque difficilem *Moll.2 Semestr.c.4* an pecunia soluta posteriori vel non privilegiato creditori, à priore privilegiũ fortius habẽte possit condici atqve repeti ? id qvod,

ne-

nequicquam obstante, quod vigilantibus jura subveniant, *l.5. § 6. ff. ex quib. caus. maj. 25. ann.* Hoc enim succedit inter eos qui pari jure utuntur, *l. inter eos 19 ff de re judic. l. 6 § 2. ff de reb. aut. jud. pos. Geil. 12. obs. 25 n. 4* affirmamus. *per text. in l. pupillus. 24 ff qvæ in fraud cred. l. procuratoris 5 § fin. cum l. seq. de tribut. act. Dn. Carpz. ad d. Const. 28 def. 179 & seq. confer de hac quæst. Geil. 2 obs. 15 n. 16 Moll. 1 Semest. c. 4.* Prædicta tamen hæc locum tum demum habebunt cum aliunde solutio præstari prioribus non possit, secus enim, ille qui sua vigilantia solutionem accepit molestari non debet *Koppen qv. 62 Dn Carpz. d. Const. 28. defin. 181.*

CLASSIS IV.

Ad hanc classem referimus illos qui personale privilegium sine omni jure reali & hypotheca habent, quorum privilegia non ex tempore sed ex causa æstimantur *l. 7. § ult. ff. depos. l. 32 de reb. aut jud. poss. Novell Elect. Aug. Const. 28 p. 1 & Ordin. Iud. Elect. tit. 49.* Von den Gläubigern / die kein dinglich Recht haben / dicuntur autem personaliter tantum privilegiati ad differentiam privilegiatorum personaliū legalem hypothecam simul habentium de qvibus supra actum est.

§. 1. Collocantur in hac classe deponentes, si depositum jam consumptum sit. *l. 24 § 2 ff de reb. aut. jud. pos.* qvod tamen restringunt *Dn. Carpz. de const. 28 def. 150 & seq. Berlieb. concl. 70. n. 3.* ad depositum voluntarium & extra judiciale qvæ & fundata est restrictio in *Ord. Iud. Elect. tit. 49. pr.* doch daß solches alles allein von den depositis voluntariis & extra judicialibus zu verstehen.

§. 2. Accensetur huic ordini Respubl. credritrix *l. pen. § 1 de reb. aut. jud. poss.* id qvod nos ad quasvis Respubl. extendimus etiam superiorem recognoscentes *VVes. de priv. cred. n. 5* extenditur idem hoc privilegium ad alimenta & pias cau-

sas,

ſas, qvæ tamen eccleſias, ſcholas & hoſpitalia non concernat, *Novell. Elect. Aug. conſt. 28. p. 1. §* ferner ſollen nach denen *verb.* alles was zu milden Sachen gehöret & *Ord. Iud. Elect. tit. 49. §* alles was. ad pias cauſas autem referimus qvoqve legata ſtudiorum gratia relicta *Reuſ. vol. 2. p. 4. de teſtam.* quæ ſtipendia de jure Saxonico etiam tacitæ hypothecæ jure nituntur *Ord. Iud. tit. 45 §* Weil aber.

§. 3. Tribuitur hoc privilegium etiam venditori in reſiduo precii, ſi fidem de pretio habens, de pignore ſibi non proſpexit *Ordin. Iud. El. tit. 49 § ult.* Jngleichen da einer etwas verkaufft hette. Fide verò non habita vel dominio usqve ad precii ſolutionem reſervato vel accepto pignore omnibus aliis creditoribus præfertur. *ibid. ſub. fin.* Da er ſich aber der Haupt-ſumma halber ſelber verſichren laſſen/ſol er ſich ſolcher ſeiner Aſſecuration halten.

§. 4. Inter hoſce privilegiatos creditores etiam referimus, qvi ſine uſuris pecuniam crediderunt. *Dd. per l. 7 § final. ff. depoſ. Ord. Iud. d. l. 49 §.* Wenn auch einer.

§. 5. Si jam plures ita nude privilegiati concurrant, deqve præcedentia certent, qvomodo lis hæc decidenda ſit, qværitur? Reſp. eos non temporis varietatem ſed pondus cauſæ, per qvâ ſine dubio, ſc. intelligit titulum debiti, dirimere & determinare *l. privilegia 32. ff. de reb. aut. jud. poſſ.* puta ſi privilegia fuerint imparia *Conſult. Conſtit Sax. Tom. 1. p. 3. q. 7 n 58 ſub fin. Berl. Concl. 70 n 28.* Aliàs enim nulla habita ratione temporis concurrentes pro rata cujusq; debiti admittuntur æqvaliter, *d. l. privilegia 32. Novell El. Aug. p. 1. Conſtit. 25 § ult. Beuſt ad l. admon. de jurej. n. 968. VVeſemb. de priv. cred. n. 6. Geil. 2 obſ. 25. Berl p. 1. Concluſ. 70. n. 26. & ſeqq.*

CLASSIS V.

Ultimo loco ſeqvuntur Chirographarii, qvi de reſiduo,

ſi quid

si quid superest, solliciti, illud inter sese pro ratâ, æqvaliter dividunt nulla attenta prærogativa causæ atqve temporis *l.6.C.de bon.aut.jud poss.l.5.& .7. de trib.act.*

§.1. Referuntur hûc non solum qui Cheirographo; sed & qvi per testes vel per confessionem debitoris, vel alio qvoqvocunqve modo probare possunt sua credita, Die andere Nachricht haben/ *d Constit.28.§.ult.& Ordin.Jud. El.tit.50. Coler. de process Execut.*

§.2. Referuntur inter alios ad hanc classem quoq; illi, qvi arrestum petiverunt & impetratum legitime non prosecuti sunt, *Moll.d.Const.28.n 78.Berlich.Concl 69.p.1.* ut & Hypothecarii, qvi ex hypotheca sua integram solutionem conseqvi non potuerunt, qvia in non obligatis pro simplici creditore reputantur, *l.si debitor 10.ff.de pig.*

§.3. De hisce ut & de reliquis omnibus de quibus idem esto judicium, notandum (1) est.qvod hi omnes pro rata æqvaliter sine omni respectu temporis admittantur, ita tamen ut hæc æqvalitas redigatur ad proportionem geometricam, non arithmeticam, secus enim eveniret, ut in debitis in æqvalibus alteri integrum, alteri vix dimidium exsolveretur *VVesenb.de privil.Cred.n.6.* (2) qvod fallat prædicta regula in agnatis, si forte frater, patruus, aut similis consagvineus debitoris inter Chirographarios fuerit. Hos enim jus prælationis habere affirmat *Berlich.p.1.Conclus.71. n.3per l.1 ff.de priorit. Cred.Beuth.d.l.c.63.* Die nechst verwandten, à qvo dissentit *Dn. Carpz. d Const 28 def in.158* obtinere saltem eo in loco, ubi ita receptum sit, asserens (3) si forte bona debitoris non sufficiant, qvemlibet pro rata aliquid remittere oportere. *Ord. Jud. El.tit.50.in fine pr.vers.* daß wanns nicht zureicht/quod tamen postea si debitor ad pingviorem fortunam redierit, repetere ipsis integrum est. *Berlich p.2.Concl.244.*

§ 4. Coronidis loco qværimus, si soli Chirographarii & quidem ejusdem tituli concurrant & uni ex illis creditum solutum fuerit, an reliqvis detur repetitio, id qvod negamus,

C sive

sive sponte solutum fuerit, sive juste exactum *l Pupillus 24. § si vero ff quæ in fraud. creditorum l 21. ff. de peculio l si non expediret 6. § 2 ff de reb. aut jud possid. Gail. 2 obs. 25. n. 17* modo solutio sit facta bonis nondum possessis, etenim cum in pari causa potior sit jus occupantis, *l. 178. de R. J.* iniqvum foret qvod ipsius diligentia ipsi qvæsitum est, revocari ab aliis, qvod sibimet ipsis acceptum ferre debeant potius, atq; imputare qvod non didicerint rebus suis melius præesse *l. 22 § 4 C. de jure delib.*

COROLLARIA:

Clerici persona à feudi successione excluditur ita ut ne quidem per substitutum invito Domino servire possit.

Fœmina semel exclusa à feudi successione non censetur perpetuo exclusa.

In contrahendo Matrimonio Consensus parentum est Necessitatis etiam de Jure, Can.

Filius primogeniti jure primogenituræ Patruo rectè præfertur.

Donatio à Constantino facta in cerebro Pontificis nata.

Reformatæ Religionis assertores, quos vulgo Calvinistas vocant, à publica Religionis pace Comitiis Augustanis de anno 1555. exclusi, nunc tandem Pacificatione nova Osnabrug. in eam recepti sunt.

FINIS.